

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מז

עין משפט נר מצוה

(א) [לקמן מח:] [תענית ג.], (ב) [לעיל ח:] פסחים קכ.], (ג) [ל"ז רב פפא אמר:] (ד) [לקמן מח. חגיגה י. ר"ה ד: יומא ג.], (ה) [עמי"ש רש"י ר"ה ד: בשם מש" סופרים], (ו) ע"י רש"י, (ז) [לעיל ח:], (ח) [פ"י ורש"י בענינו ג"ה ד: הניח הך דמ"ס].

תורה אור השלם

1. מנחתם ונסביהם לפי קאיל ולבבשים במספרם במשפט: במדבר כט לו 2. ומנחתם ונסביהם לפרים לאילם ולבבשים במספרם במשפטם: במדבר כט לג

הגהות הב"ח

(א) גמ' למאן דלמר שביעי לסוכה מיתב: (ב) תוס' ד"ה ליה ב' יום טוב ראשון בירושלים דגמרינן:

מוסף רש"י

מכאן ואילך רשות. שאם יראה יכול ללכת בשר בלא להס' או להענות (פסחים קב) דהכי יליפת לה צ"פ בתרא דפסחים (שם) ששת ימים תחיל מלות וזיום השביעי ערבה מה שביעי רשות אף ששה רשות, לפי ששביעי בכלל שבעת ימים תחיל מלות היה ויאלץ מן ההלל ללמד שאילת מנות האמור בו שבעת ימים תחיל מלות ללכת מנה אילת מנה ולא חתך, ולא ללמד על עצמו יאלץ אלא ללמד על הכלל כולו יאלץ (ע"י טו.).

לצרכי. ליטב בסוכה: צרכי לא מצרכינן. דשמיני הוא ולא יום סוכות עליו והיינו לזה ולזה לסוכה דלא מצרכינן לצרכה את יום שמיני חג ערבת הזה: נקוט דר' יוחנן צידך. דלמר לא מצרכינן ליטב בסוכה: **גמירי דמאפר קאפו.** למדתי מרבותי שהן צאו מן האפר שזהמותרין רועות שם ולא יטבו בסוכה כל ימי החג: דלא מצרכינן. ואפילו לרב יהודה דלמר שביעי לסוכה: **דמרא דשמעטא מני רב יהודה צריה דרב שמואל.** דליהו אמר משמיה דרב וחזינא ליה דלא עבד כשמעמיה: **דע.** דלומר צו זמן לפי שרגל צפני עצמו הוא: **שהרי חלוק.** משאר הימים: **גג' דברים.** אין יושבין בסוכה ואין נוטלין צו לולב ואין מנסקינן צו מים כדמתן צמתני' (לעיל דף מ.ב): סוכה וניסוך המים שבעה: **ול' יהודה נמי.** דפליג צניסוך ואמר כל שמנה הרי חלוק מיהא צשני דברים: **צגוג היה מנסך כל שמנה.** צמתתי פליג דקאמר ת"ק שלשה לוגין צכל יום ואילו אמר צכל יום לוג וקאמר ת"ק שבעה ולא שמיני והוא אומר כל ח': **מיום אינו חלוק.** דלף י"ט ראשון רשות: **זה חלוק משלפניו.** שמיני חלוק מיום אחרתו שביעי אינו חלוק אלא מן הראשון: **הא כתיב פר והסס כתיב פרים.** כל ימי החג קריבים פרים הרצה ומתמעטין והולכין אחד ליום עד יום שביעי שקריבין פרים שבעה ושמיני פר אחד לצדו נמצא שאינו מסדר שאר הימים שהיה [לו] להקריב צו ששה: **הסס כתיב וציום והכא כתיב ציום.** כל ימות החג כתיב צהו וציום השני וציום השלישי אצל צשמיני כתיב ציום השמיני חלקו מהן ולא עשאו מוסקי על הראשונים: **רב אשי אמר.** שביעי כתיב צמספרם כמשפטם משמע כמשפט כל קרבנות שאר הימים וצקרבנות שמיני כתיב צמספרם כמשפטם עשאן משפט חלוק לעצמו: **לימא מסייע ליה.** לר' יוחנן דלמר זמן צשמיני: **הפרים האילים הכצפים.** האמורים צקרבנות החג לכל יום: **מעבדין זה אס זה.** אס חסר אחד מן הראוין ליום אין מקריבין: **שהרי מהמעטין.** מיום אל יום אלא לא לא קפיד עליה רחמנא הלך אף האמורין ליום אין מעבדין: **אמרו לו.** אס מכאן אתה למד אף האילים והכצפים לא יעבדו שהרי כולן מתמעטין צשמיני דכל ימי החג אילים שנים וכצפים י"ד וצשמיני איל אחד ושבעה כצפים: **רגל צפני עצמו הוא.** ואין קרבנותיו צכלל שאר קרבנות החג ואין למדין הימנו לקרבנות החג: **טעונין קרבנות.** לעצמן אף זה קרבן לעצמו ואינו מסדר האחרים: **שיר.** שהלויים אומרים צקרבנות שמיני אינו מסדר שיר החג ולא פורש לי שיר של שמיני (א) אצל שיר של חג מפורש בהליל (לקמן דף נה.) צינו צוערים צעם כו' הבו לה' כולן רמוזים על עסקי מנות עניים מפני שזמן אסיפה הוא ועת ליתן לקט שכתה ופאה ומעשרות שישמעו מפרשים ויפרישו צעין יפה: **וצרכה.** מפרש ואזיל מאי היא: **ולינה.** ללון לילה של מוצאי י"ט הראשון צירושלים דגמרי' מפסח דכתיב (דברים טו) ופנית צצקר והלכת לאהלך ציי"ט לא קאמר קרא שהרי הוא יום שחייבו חכמים ליראות צעורה כך פי' צצ"ק דר"ה (ה.) ליראות צעורה! כדי להציא עולת ראיה ולי אפר לומר והלכת לאהלך אלא צחולו של מועד וקאמרין צצקר אלא חייב ללון מוצאי י"ט צתוך העיר ומי שלא הביא חגיגתו

מיתב כול' ע'מא לא פליגי דיתבין. צלולב לא רנו לתקן כלל שיטלנו הלולב מספק לפי שהוא י"ט ומוקצה לטלטול ומינכר' למילתיה שנהג צו מנהג חול אצל סוכה פעמים סוכתו עריבה עליו אולב זה אפי' ציי"ט: **גמירי דמאפר קאתו.** צאין מן האפר שזהמותרין רועות שם ולא יטבו בסוכה כל ימי החג ואע"ג דלמרין' סוכת רועים לא היה להם: **הכא כתיב במשפט.** צכולו כתיב כמשפט והאי צתרא כתיב כמשפטם ואין זה כענין האחרים דרב פפא דלמר צכולו כתיב פרים וזהאי כתיב פר דקאי אשמיני וכן אהיא דר"ג צר יתקן אצל לרב אשי אשביעי קאי דכתיב ציה כמשפטם לפי שהוא סוף הרגל וגמר החג כתיב רחמנא כמשפטם לומר כך זהו משפטם של ששה ואין שמיני הצא אחריו כמשפטם זה לומר כך כמשפטם: **ציר.** פירש צקונט' לא פי' מהו שיר של שמיני וצמסכת סופרים! משמע שהיו אומרים צצית הכנסת למנחת על השמינית ושמה כמו כן היו אומרים הלויים צצית המקדש וכן משמע צירושלמי: **צ"נה.** ללון לילה של מוצאי י"ט ראשון (ט) דגמרינן מפסח דכתיב (דברים טו) ופנית צצוקר והלכת לאהלך ואי אפרש לומר והלכת לאהלך אלא צחולו של מועד צציום טוב חייב צראיית פנים צעורה אלא לצוקרו של מוצאי י"ט קאמר והא לא קשיא ליה לינה כל שבעה מי איכא דפשיטא ליה דליכא דמי שלא הביא חגיגה יום ראשון והביא צאחד הימים צריך ללון לילה שאחריו אצל אומן קשיא ליה ללא אסיק אדעתיה אס לא אמרו צראשונה שיאמרו צשני ועוד משום כוס ור"מ ותיפוק ליה משום דטעון לינה משום שלמי שמתה דליכא כל שמנה דמתן (לעיל דף מ.ב): ההלל והשמחה כל שמנה ואפי' צשאר ימות השנה אס הביא קרבן טעון לינה לילה כדתי' צפספרי (פרשת ראה) ופנית צצקר והלכת לאהלך מלמד שטעונין לינה כלומר כל הצדקים דומיא דפסח אין לי אלא אלו צצלב מנין לרבות עופות ומנחות ועצים ולצונה שנאמר ופנית כל פיות שאתה פונה מן הצקר ואילך [וצפספח] שני פליגי תנאי צשמעתי' וצפרק מי

שהיה טמא (פסחים נה: ושם) וצפספרי מפרש טעמא דמ"ד טעון לינה דהרי הוא כעלים ולצונה וי"ל דמשכחת דלא מייתי קרבן ציום שצא לירושלים כגון דשלח שלמיו מאתמול דנאכלין לשני ימים ועוד דצפ"ק דחגיגה (דף ט. ושם) תניא ושמתה צחגך לרבות כל מיני שמחות לשמחה ואמר' צפספחים פרק אלו צצרים (דף ע"א.) אפי' צכסות נקיה ויין ישן וצענין אחר לא משכחת לה שמחת שמנה כשחל יום ראשון להיות צצנת משום דצענין צציתה צצנת שמחה וכי האי גוונא אשכחן צירושלמי צפרק שני צצירורים דמתן וטעונין לינה א"ר יונתן צשאין עמיהן קרבן אצל יש עמיהן קרבן צלא כך טעונין לינה מחמת הקרבן וצפ' דס חטאת (וצחים דף לו.) ושם משמע קלת דטעונין לינה כל שבעת ימי הפסח שכולן חשובין כלילה אחת גבי הא דמתן ר"ט אומר אס צישל צכלי מתחילת הרגל יצשל צו כל הרגל ואמר' בגמרא מ"ט דר"ט א"ר יתחק דלמר קרא ופנית צצקר והלכת לאהלך הכתוב עשאן כולן צצק אחד ואע"ג דלא קיימא מסקנא הכי דפריך עלה וכי אין פיגול צרגל וכי אין נותר ציום ראשון והביא צצחד מן הימים צריך ללון לילה שלאחריו: מאי

מד א ב מ"י פ"ו מהל' סוכה הלכה יג סמג עשין מג טו"ש"ע א"ח ס"י מרסח סעיף 6: מה ג מ"י פ"ט מהל' שנת הלכה כג סמג עשין נט טו"ש"ע א"ח ס"י תל סעיף 1: מו ד מ"י פ"ו מהלכות מל' הלכה א סמג עשין מ טו"ש"ע א"ח ס"י תעה סעיף 1:

רבינו הגנאל

ובחר הכי פסקין והלכתא מיתב יתבין כול' יומא צבוכה, ברוכי לא מצרכינן ליטב בסוכה כשאר הימים. אמר ר' יוחנן או' שהחיינו בשמיני של חג, שהרי חלוק משאר הימים בג' דברים, כי בשבעת ימי החג חייב ליטב בסוכה, ולנוטיל לולב, ולניסוך המים, מה שאין כן בשמיני, לפיכך רגל אחר חשוב וצריך לומר בו זמן. ואין אומ' זמן בשביעי של פסח. ואם תאמר גם שביעי של פסח חלוק באכילת מצה, שביים שביעי אין חובה עליו לאכול מצה. התם בפסח כל שבעה [ימים] אין עליו חובה וזלתי לילה הראשון, ויום שביעי מיום ששי אינו חלוק, מיום הראשון חלוק, והוא לפני פניו. אבל בסוכה שמיני חלוק מיום שביעי הוא לפניו, ובשביעי חייב ובשמיני אינו חייב. לימא הא מתניא מסייעא לר' יוחנן, דתניא הפרים והאילים והכצפים מעבבים כו', עז אמר להן שמיני רגל בפני עצמו הוא, שכשם שבעת [ימים] החג טעונין קרבן שיר ברכה ולינה, ואף שמיני טעון קרבן שיר ברכה ולינה.

